

TOHLE ASI NEVĀ•TE - 1.

StĀ™eda, 10 duben 2024

Dnes bych vĀjm rĀj;da nabĀ-dla ke Ā•tenĀ- jednu zajĀ-mavost, o kterĀ© nejspĀ-Āj vĀjichni (mimo tĀ›ch, kterĀ½ch se to tĀ½kĀj pracovnĀ›) nic nevĀ-me. TĀ½kĀj se Ā¾eleznice â€“ jestlipak vĀ-te, jak vznikl rozchod kolejĀ-? Jako normĀjlnĀ- rozchod se oznaĀ•uje rozchod 1435 mm, pouĀ¾Ā-vanĀ½ zejmĀ©na na Ā¾elezniĀ•nĀ-ch tratĀ-ch ve stĀ™ednĀ- a zĀjpadnĀ- EvropĀ›, SevernĀ- Americe, SevernĀ- Africe, v NovĀ©m JiĀ¾nĀ-m Walesu, v Japonsku pro tratĀ› Ā ikansen, na BIĀ-zkĀ©m VĀ½chodĀ›, v AustrĀjlii a v ĀCEĀ-nĀ›. Ta slĀ-benĀj zajĀ-mavost se tĀ½kĀj nĀ›kolika nĀjsledujĀ-cĀ-ch otĀjzek:

ProĀ• je rozchod zrovna tolik?

No protoĀ¾e tak se stavĀ›li Ā¾eleznice v Anglii, a potĀ© Ā¾eleznice v USA stavĀ›li emigranti z Anglie.

ProĀ• to AngliĀ•ani stavĀ›li zrovna tak?

ProtoĀ¾e prvnĀ- Ā¾eleznice byly postaveny lidmi, kteĀ™Ā- pĀ™edtĀ-m stavĀ›li tramvajovĀ© tratĀ›, a ty mĀ›ly takovĀ½ rozchod.

A proĀ• ti pouĀ¾ili takovĀ½ rozchod?

ProtoĀ¾e lidĀ©, kteĀ™Ā- stavĀ›li tramvajovĀ© vozy, na to pouĀ¾ili stejnĀ© nĀjstroje jako pĀ™mi stavbĀ› koĀ•ĀjřĀ-, kterĀ© mĀ›ly takovĀ½ rozestup kol.

Fajn! A proĀ• teda mĀ›ly koĀ•Ājřy zrovna takovĀ½ divnĀ½ rozestup kol?

No protoĀ¾e kdyby zkusili udĀ›lat koĀ•Ājř s jinĀ½m rozestupem, tak by se kola na starĀ½ch silnicĀ-ch v Anglii mohla snadno ulomit, protoĀ¾e na nich byly vyjetĀ© koleje zrovna toho rozestupu.

A kdo postavil ty starĀ© silnice s kolejemi?

PrvnĀ- dlouhĀ© silnice v EvropĀ› (a Anglii) postavili v ĀĀ-mskĀ©m impĀ©riu pro legionĀjĀ™e. Od tĀ© doby se pouĀ¾Ā-vajĀ-.

A koleje?

PĀ›vodnĀ- koleje, kterĀ© kaĀ¾dĀ½ respektuje ze strachu ze zniĀ•enĀ- koĀ•ĀjřĀ-, byly vyjety Ā™Ā-mskĀ½mi vĀjleĀ•nĀ½mi

vozy. Od doby, kdy byly vozy stavěny pro Á-nskÁ impÁrium, mÁly vÁjichny podobnÁ½ rozestup kol.

Tak jsme se koneĎnÁ dobrali

k odpovÁdi na pÁvodnÁ otÁzku: Rozchod kolejÁ- Áeleznic v USA je odvozen z pÁvodnÁ- specifikace vÁjichnÁ½ch vozÁ- Á-nskÁho impÁria. Byrokracie a specifikace jsou nesmrtelnÁ!

Budete-li nÁ kdy studovat

nÁjakou specifikaci a divit se, co to tam je za âžkoÁskÁ½ zadekâ€œ (what horse's rear end came up with it), mÁÁete tÁm trefit hÁ™ebÁ-k na hlaviÁku - protoÁ½e vÁjichnÁ½ vozy Á-nskÁho impÁria byly ÁirokÁ tak akorÁt na dva zadky vÁjichnÁ½ch konÁ-.

A jeÁtÁ nÁco:

KdyÁ½ se podÁ-vÁjte na

raketoplÁn na startovacÁ- rampÁ, uvidÁ-te po stranÁich palivovÁ nÁdrÁ½e dvou pomocnÁ½ch raketovÁ½ch motorÁ. VyrÁbÁla je spoleĎnost Thiokol v tovÁrnÁ v Utahu. InÁ½enÁ½Á™i, kteÁ™Á- je navrhovali, je chtÁli udÁlat ÁjirÁÁ-, ale bylo potÁ™eba je dopravit z tovÁrny vlakem na startovacÁ- rampu.

A ta Á½eleznice vedla

tunelem, takÁ½e motory musely bÁ½t tak velkÁ, aby se do toho tunelu veÁily. Tunel je o mÁjlo ÁjirÁÁ- neÁ½ Á½eleznice, a Á½eleznice mÁ rozestup kolejÁ- asi tak na dva koÁskÁ½ zadky...

TakÁ½e takovÁ dÁleÁ½itÁ

vlastnost nejpokroÁilejÁÁ-ho dopravnÁ-ho prostÁ™edku na svÁtÁ byla urÁena ÁjÁ-Á™kou dvou koÁskÁ½ch zadkÁ!

KUDLANKA